

Dosarul nr. 3ra-520/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Ana Cucerescu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Lidia Bulgac, Grigore Dașchevici, Silvia Gîrbu)

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Anatolie Gumeniuc,
în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Anatolie Gumeniuc împotriva Primăriei și Consiliului
orașului Codru, mun. Chișinău și Sergiu Iamandii cu privire la contestarea actului
administrativ,

împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a admis apelul depus de Sergiu Iamandii, s-a casat parțial hotărârea din 06 iulie
2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și în această parte s-a emis o hotărâre
nouă prin care s-a respins acțiunea depusă de Anatolie Gumeniuc,

constată:

La 20 ianuarie 2017, Anatolie Gumeniuc a depus cerere de chemare în
judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Primăriei și Consiliului
orașului Codru, mun. Chișinău, intervenient accesoriu Sergiu Iamandii cu privire la
contestarea actului administrativ, anularea titlului de autentificare a dreptului
deținătorului de teren și recunoașterea dreptului de proprietate asupra terenului
dobândit prin uzucapiune.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 25 decembrie 1989, Nicolai Anghelici a
obținut terenul din xxxxx, în baza contractului de transmitere în folosință gratuită
nelimitată nr. 1-2052 din 27 decembrie 1989 pentru ridicarea unei case de locuit.

La 06 mai 1997, Nicolai Anghelici a înstrăinat lui Anatolie Gumeniuc, în baza
contractului de vânzare-cumpărare nr. 3-2582, casa de locuit din xxxxx, amplasată
pe un teren cu suprafața de 400 m.p.

Totodată, conform Adeverinței de înregistrare în proprietate din 23 mai 1997
eliberată de Biroul internațional de inventariere tehnică din or. Chișinău, „Casa din
xxxxx este înregistrată în drept particular de proprietate după cetățeanul Gumeniuc
Anatolie pe baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 3-2582 din 06 mai 1997”.

Prin pașaportul tehnic din 23 mai 1997 al casei de locuit din sectorul locativ
individual din xxxxx, este confirmat că, în total, conform documentelor, Anatolie
Gumeniuc deține un teren cu o suprafața de 400 m.p., însă real deține 1 280 m.p.,

adică, se folosește de o suprafață totală de 1 280 m.p., dintre care doar 400 m.p. în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 3-2582 din 06 mai 1997.

Sub acest aspect reclamantul a evocat că, prin Decizia Consiliului orășenesc Codru nr. 8/21 din 14 noiembrie 2007 „Cu privire la autentificarea dreptului deținătorilor de teren asupra loturilor de pământ aferente caselor de locuit particulare”, s-a decis la poziția 8 de a transmite în proprietatea lui Anatolie Gumeniuc a lotului de pământ din xxxxx, cu suprafața în urma vânzării-cumpărării de 0,06 ha, și suprafața de facto de 0,1123 ha precizată ca urmare a inventarierii terenului.

Astfel, Gumeniuc Anatolie Sergiu și Gumeniuc Svetlana Nicolai, *de facto*, sunt proprietarii construcției cu numărul cadastral xxxxx și începând cu anul 1997 s-au folosit de terenurile și construcția respectivă cu numerele cadastrale xxxxx (suprafața de 0,0737 ha) și xxxxx (suprafața de 0,0404 ha).

Distinct acestor circumstanțe, conform Registrului bunurilor imobile, dreptul de proprietate asupra terenului cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,0404 ha, a fost înscris, la 07 decembrie 2015, după Iamandii Sergiu Gheorghe, în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 25 noiembrie 2015. Însă, despre acest fapt reclamantul a aflat recent.

Astfel, reclamantul a menționat că, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. xxxxx pe numele lui Iamandii Sergiu Gheorghe îi lezează drepturile sale.

Respectiv, la 02 noiembrie 2016, avocatul Daniel Cobzac s-a adresat în numele lui Anatolie Gumeniuc către Primăria or. Codru, mun. Chișinău, prin care a solicitat eliberarea copiei de pe titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. xxxxx pe numele lui Iamandii Sergiu Gheorghe, precum și a tuturor actelor care au stat la baza emiterii acestuia. Însă, prin răspunsul nr. 376/16 din 05 decembrie 2016 eliberat de Primăria or. Codru, mun. Chișinău, actele solicitate nu au fost prezentate, astfel încât, până la moment, reclamantul nu a luat cunoștință de actul administrativ contestat și care îi lezează dreptul acestuia.

În atare circumstanțe, reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă, iar prin răspunsul nr. g-1282 din 28 decembrie 2016 s-a respins în satisfacerea acesteia.

Prin urmare, reclamantul a considerat că, titlul de autentificare al dreptului deținătorului de teren nr. xxxxx a fost emis cu încălcarea prevederilor legale, iar drept consecință temeiul în care Sergiu Iamandii a dobândit dreptul de proprietate asupra acestui teren este unul ilegal și lipsit de temei juridic. Or, Anatolie Gumeniuc a avut drept prioritar de a obține dreptul de proprietate asupra terenului, deoarece împreună cu Svetlana Gumeniuc au deținut acest teren în folosință timp de 18 ani, perioadă în care au fost posesori de bună-credință, utilă, continuă, netulburată, publică și nepreară.

Astfel, reclamantul a opinat că întrunea toate condițiile legale pentru obținerea dreptului de proprietate asupra terenului menționat supra, unicul impediment fiind atribuirea ilegală a acestuia în proprietatea lui Sergiu Iamandii, fără a se ține cont de drepturile posesorului acestui teren.

La fel, reclamantul a menționat că, până la data înregistrării dreptului de proprietate după Sergiu Iamandii, la 07 decembrie 2015, terenul nominalizat nu a fost înregistrat în registrul bunurilor imobile după nicio persoană fizică sau juridică, fiind fără proprietar. Astfel, la subcapitolul II din extrasul din Registrul bunurilor imobile fiind menționat că „înregistrarea dreptului de proprietate nu a fost solicitată nr. 00 din 01.01.1900 (00)”. Respectiv, imobilul nu avea niciun proprietar legal.

În această ordine de idei, reclamantul Anatolie Gumeniuc a solicitat admiterea acțiunii și anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren numărul xxxxx din 25 noiembrie 2015 pe numele lui Iamandii Sergiu Gheorghe.

Ulterior, la 10 mai 2017, 18 ianuarie 2018 și 05 iulie 2018, Anatolie Gumeniuc a depus cereri de completare a temeiurilor acțiunii și concretizarea acțiunii, prin care a solicitat anularea deciziei nr. 5/38 din 04 mai 2015 adoptată de Consiliul orașenesc Codru, mun. Chișinău, în baza căreia s-a atribuit în proprietate privată lui Sergiu Iamandii lotul de teren cu numărul cadastral xxxxx; anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr xxxxx din 25 noiembrie 2015 eliberat pe numele lui Iamandii Sergiu Gheorghe; și recunoașterea dreptului de proprietate al lui Anatolie Gumeniuc asupra terenului cu număr cadastral xxxxx, dobândit prin uzucapiune (vol. I, f.d. 68-88, 124-125 recto-verso, 181-195).

Prin hotărârea din 06 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de Anatolie Gumeniuc;

s-a anulat decizia nr. 5/38 din 04 mai 2015 adoptată de Consiliul orașenesc Codru, mun. Chișinău, în baza căreia s-a decis atribuirea în proprietate privată cet. Sergiu Iamandii lotul de teren cu numărul cadastral xxxxx;

s-a anulat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral xxxxx pe numele lui Iamandii Sergiu Gheorghe ;

în rest, pretențiile s-au respins (vol. I, f.d. 205, 217-224).

Prima instanță și-a argumentat concluziile prin faptul că, decizia nr. 5/38 din 04 mai 2015 adoptată de Consiliul orașenesc Codru, mun. Chișinău, nu conține referințe la norma expresă din Regulamentul „cu privire la evidența persoanelor care solicită obținerea unui teren pentru construcția individuală de locuință și modalitatea repartizării terenurilor în scopul menționate”, aprobată prin decizia nr. 5/24 din 16 august 2006, în temeiul căreia terenul litigios a fost atribuit, cu titlu gratuit, în proprietate lui Iamandii Sergiu.

La fel, actul administrativ contestat nu conține informații certe referitor la bunul imobil, deoarece în acesta nu este indicată suprafața lotului, fapt ce atestă că imobilul nu poate fi identificat integral în natură.

Mai mult decât atât, administrația publică locală a or. Codru, fără a deține vreun drept asupra bunului imobil litigios, a dispus transmiterea acestuia în proprietate lui Sergiu Iamandii și a eliberat titlul de autentificare a dreptului de proprietate. Or, conform înscrierilor din Registrul bunurilor imobile, pentru terenul respectiv nu era înscris niciun proprietar.

Totodată, prima instanță a constatat că, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele lui Iamandii Sergiu Gheorghe este un act subsecvent deciziei nr. 5/38 din 04 mai 2015, iar drept consecință urmează a fi anulat.

În partea pretenției privind recunoașterea dreptului de proprietate al lui Anatolie Gumeniuc asupra terenului litigios, ca fiind dobândit prin uzucapiune, prima instanță a reținut că acesta nu întrunește cumulativ toate condițiile uzucapiunii prevăzute la articolul 332 din Codul civil.

Prin decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au admis apelurile declarate de Sergiu Iamandii, reprezentat de avocatul Iaroslav Istrate, și de către Primăria și Consiliul or. Codru, mun. Chișinău, reprezentați de Vitalie Roșca;

s-a casat hotărârea din 06 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea pretențiilor admise și în această parte s-a emis o hotărâre nouă, prin care:

s-au respins ca fiind neîntemeiate pretențiile lui Anatolie Gumeniuc cu privire la anularea deciziei nr. 5/38 din 04 mai 2015 adoptată de Consiliul orășenesc Codru, mun. Chișinău, și anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr xxxxx eliberat pe numele lui Iamandii Sergiu Gheorghe;

s-a anulat măsura de asigurare aplicată prin încheierea nr.3-100/17 din 13 noiembrie 2017;

iar în rest hotărârea din 06 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a menținut (vol. II, f.d. 84, 85-93).

În consolidarea soluției sale, instanța de apel a reținut că, prima instanță în mod eronat a ajuns la concluzia că, la momentul adoptării deciziei nr. 5/38 din 04 mai 2015 a Consiliului orășenesc Codru, mun. Chișinău, terenul litigios nu era identificat integral în natură. Or, conform informației din Registrul bunurilor imobile, acest teren avea o suprafața de 0,0404 ha și la data atribuirii în proprietate privată lui Sergiu Iamandii, acesta era format ca bun imobil separat (vol. I, f.d.17).

Deopotrivă, Curtea de Apel Chișinău a apreciat că prima instanță neîntemeiat a ajuns la concluzia că administrația publică locală a or. Codru, la momentul adoptării deciziei nr. 5/38 din 04 mai 2015, nu deținea niciun drept asupra terenului litigios. Or, această concluzie este în contradicție cu prevederile articolului 371 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25 februarie 1998 și articolului 9 alin. (1) din Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice nr.121-XVI din 04 mai 2007.

Cu titlu subsecvent, instanța de apel a notat că, prin prisma articolului 3 alin. (2) din Legea privind administrația publică locală, autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale exercitându-și, în condiție legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

Respectiv, la atribuirea terenului litigios în proprietate privată lui Sergiu Iamandii, Consiliul or. Codru, mun. Chișinău nu trebuia să țină cont de un eventual (presupus) drept prioritar al lui Anatolie Gumeniuc asupra acestui teren. Or, acest drept reprezintă o particularitate ce urmează a fi respectată la vânzarea unui bun imobil ce formează obiectul unei proprietăți comune, nu și în cazul din speță (când la momentul tranzacției) atât Consiliul or. Codru, cât și Anatolie Gumeniuc au deținut în proprietatea bunuri imobile separate cu parametri cantitativi și calitativi strict determinați.

La 01 martie 2019, Anatolie Gumeniuc a declarat recurs împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 99-113).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume prevederile articolului 24 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ, deoarece pârâții nu au făcut dovada legalității actelor administrative contestate, în special normele legale în baza cărora terenul litigios a fost atribuit în proprietate privată lui Sergiu Iamandii.

Dealtfel, pârâții nu au probat faptul că: autoritatea publică locală deținea dreptul de proprietate asupra terenului litigios; existenței cererii solicitantului/beneficiarului Sergiu Iamandii de a-i fi atribuit un lot de teren pentru construcția casei individuale de locuit; existenței avizului Comisiei funciare și cadastru; existenței avizului Comisiei pentru evidența persoanelor care solicită obținerea unui lot de teren pentru construcția casei de locuit individuale.

La fel, Anatolie Gumeniuc a considerat că instanța de apel nu a aplicat dispozițiile articolului 11 din Codul funciar și prevederile Regulamentului cu privire la vânzarea-cumpărarea și locațiunea/arenda terenurilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1428 din 16 decembrie 2008.

Succesiv, recurentul a indicat că instanța de apel a interpretat în mod eronat și ilegal a aplicat prevederile articolului 11 din Codul funciar. Or, este neîntemeiată aplicarea articolului 11 din Codul funciar, din moment ce pârâții nu au prezentat probele care au stat la baza emiterii deciziei nr. 5/38 din 04 mai 2015 adoptată de Consiliul orășenesc Codru, mun. Chișinău, și a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. xxxxx eliberat pe numele lui Iamandii Sergiu Gheorghe.

De asemenea, Anatolie Gumeniuc a opinat că instanța de apel a aplicat dispozițiile articolului 37¹ alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25 februarie 1998, deși acestea nu trebuiau să fie aplicate.

Or, până a fi transmis lotul de teren litigios în proprietatea lui Sergiu Iamandii, acest drept urma a fi înregistrat în mod obligatoriu după pretinsul proprietar Consiliul orășenesc Codru.

În atare circumstanțe, Curtea de Apel Chișinău, a aplicat prevederile articolului 386 alin. (1) lit. a) și c) și articolului 387 din Codul de procedură civilă, deși nu trebuiau aplicate, deoarece prima instanță a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea speței și a aplicat elocvent normele de drept material.

Finalmente, recurentul a afirmat că, instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului precum că terenul litigios putea fi înstrăinat doar în urma organizării unei licitații publice.

În această ordine de idei, Anatolie Gumeniuc a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 06 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 14 mai 2019, recurentul Anatolie Gumeniuc a depus cerere de recurs suplimentară împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a invocat temeuri similare celor conținute în cererea de recurs depusă la 01 martie 2019 și a formulat aceleași revendicări.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În debut, Colegiul consideră oportun de a învedera că, în data de 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din articolul 257 alin. (1) al acesteia.

În această consecvență, este notabil că potrivit articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Aderent, articolul 195 din Codul administrativ statuează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului depus de Anatolie Gumeniuc împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi efectuată conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, și anume în conformitate cu normele Codului de procedură civilă.

Astfel, în conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinski vs Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan vs Republica Moldova, 5 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, cauzele Marc Brauer vs Germania, 1 septembrie 2016, § 34; Miessen vs Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić vs Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac vs Croația (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele Levages Prestations Servicii vs Franța, 25 octombrie 1996, § 40; Tricard vs Franța, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag vs Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 1 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard vs Franta*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa vs România*, 9 decembrie 2014, § 16; *Tence vs Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov vs Ucraina*, 3 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko vs Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată lui Anatolie Gumeniuc, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca hotărârea judecătorească.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Anatolie Gumeniuc rezultă că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea circumstanțelor factice ale cauzei, transpunerea normelor legale și a concluziilor instanțelor inferioare.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Anatolie Gumeniuc nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Anatolie Gumeniuc nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Anatolie Gumeniuc a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a declara recursul lui Anatolie Gumeniuc împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 195, 258 alin. (3) și art. 246 din Codul administrativ și art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se declară inadmisibil recursul depus de Anatolie Gumeniuc împotriva deciziei din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

judecătorii

Valeriu Doagă

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu